

«نشریه علمی-پژوهشی آموزش و ارزشیابی»

سال نهم - شماره ۳۵ - پاییز ۱۳۹۵

ص. ص. ۱۶۹-۱۵۵

مدل‌یابی معادلات ساختاری ارتباط راهبردهای کنترل فکر و معنا در زندگی با عملکرد تحصیلی دانشجویان

موسی پیری^۱

نسرین همایونی بخشایش^۲

بهار عنایتی^۳

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۴/۱۱/۱۴

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۳۹۵/۰۶/۰۲

چکیده

هدف این پژوهش بررسی ارتباط راهبردهای کنترل فکر و معنا در زندگی با عملکرد تحصیلی دانشجویان بود. روش پژوهش توصیفی، از نوع همبستگی بود. جامعه آماری، دانشجویان دانشگاه شهید مدنی آذربایجان بودند که تعداد ۳۶۰ نفر از آن‌ها با بهره‌گیری از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای نسبتی انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های معنا در زندگی استگر (MLQ) و کنترل فکر ولز و دیویس (TCQ) و برای سنجش عملکرد تحصیلی از میانگین نیمسال اول استفاده شد. روایی سازه پرسش‌نامه‌ها با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی بررسی و پایایی با آلفای کرونباخ به ترتیب برابر با ۰/۶۳ و ۰/۷۳ محاسبه شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که بین معنا در زندگی و راهبردهای کنترل فکر و هم‌چنین راهبردهای کنترل فکر با عملکرد تحصیلی رابطه‌ی مثبت و معنادار وجود دارد ($p \leq 0/001$). اما بین معنا در زندگی و عملکرد تحصیلی رابطه‌ی معنادار وجود ندارد. مدل معادلات ساختاری نیز از تأثیر مستقیم راهبردهای کنترل فکر و معنا در زندگی بر عملکرد تحصیلی و از رابطه‌ی معنا در زندگی و کنترل فکر حمایت کرد.

واژگان کلیدی: عملکرد تحصیلی، معنا در زندگی، راهبردهای کنترل فکر و معادلات ساختاری

۱- دانشیار برنامه‌ریزی درسی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان (نویسنده مسئول) piri_moosa@yahoo

۲- دانشجوی کارشناسی‌ارشد تحقیقات آموزشی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان homayouni94@gmail.com

۳- دانشجوی کارشناسی‌ارشد تحقیقات آموزشی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان baharenavati@yahoo.com

Structural Equation Modeling of the Relationship between the Strategies of Thought Control and Meaning in life and the Students' Academic Performance

Mousa piri
Nasrin Homayouni Bakhshayes
Bahram Enayat

Date of receipt: 2016.02.03

Date of acceptance: 2016.08.23

Abstract

The purpose of this study was to investigate the relationship between the strategies of thought control and meaning in life and the students' academic performance. The research methodology was descriptive- correlational. The population was the students of Azerbaijan University among whom 360 were selected using stratified random sampling method. To collect the data, Astgr's meaning in life (MLQ) and Wells and Davis' Control of thought (TCQ) questionnaires were used to measure the students' academic performance, their first semester averages were used. To investigate the construct validity of the questionnaires, confirmatory factor analysis was used and Cronbach's alpha was calculated which were 0/63 and 0/73 respectively. The results showed a positive significant relationship ($P \leq 0/001$) between meaning in life and strategies of thought control, and also between strategies of thought control and the students' academic performance. But the students' meaning in life and their academic performance did not have any significant relationship. Structural Equation Model supported that strategies of thought control and meaning in life had direct impact on academic performance.

Keywords: strategies of thought control, meaning in life, academic performance, Structural Equation Model

مقدمه

رشد و توسعه هر کشور به‌نظام آموزشی، دانش‌آموختگان و دانشجویان آن کشور بستگی دارد. امروزه کشور ایران با جمعیت قابل توجهی از دانشجویان مواجه است که سلامتی و بهداشت روانی دانشجویان (به‌عنوان نخبگان جامعه) یکی از دل‌مشغولی‌ها و نگرانی‌های برنامه ریزان و تصمیم‌گیرندگان بوده و عملکرد تحصیلی^۱ دانشجویان و عوامل تأثیرگذار بر آن، از موضوعاتی است که همواره مورد توجه روانشناسان و محققان بوده و این گروه بنا به شرایطی که در آن قرار دارند با تنوعی از مسائل متفاوت دست‌به‌گریبان هستند که عملکرد تحصیلی آن‌ها را تحت‌الشعاع خود قرار می‌دهد. تحقیقات انجام‌گرفته بر روی دانشجویان داخل کشور در سال‌های اخیر نشانگر گستره‌ای از آسیب‌ها و مشکلات در بین دانشجویان است (صرامی، قربانی و تقوی، ۱۳۹۲ و شکورنیا، مهتدی، الهام پور و بروایه، ۱۳۹۲). این مشکلات گاه خود را به شکل‌های مختلف: هم چون افسردگی، اضطراب، افت تحصیلی، سوء‌مصرف مواد، ترک تحصیل و حتی خودکشی نشان می‌دهد. علل متعددی می‌تواند سلامت روان‌شناختی دانشجویان را با خطر مواجه سازد که در طیفی از عوامل درونی (هم چون لزوم انطباق با شرایط جدید زندگی دانشجویی، سردرگمی در هویت‌یابی و ناکارآمدی سبک‌های مقابله‌ای پیشین) تا عوامل بیرونی (هم چون مشکلات اقتصادی، افزایش انتظارات دیگران و نبود حمایت‌های اجتماعی در دسترس) قرار دارند (مصر آبادی، استوار و جعفریان، ۱۳۹۲).

معنا در زندگی^۲ یک عنصر حیاتی در علوم مختلف چون علوم دینی، روانشناسی، فلسفه و جامعه‌شناسی است، تمام افراد می‌خواهند به معنایی در زندگی و تجارب خود دست یابند. مازلو^۳ (۱۹۷۱) معتقد است که معنا در زندگی در فرآیند خود شکوفایی به دست می‌آید و انسانیت یک شخص زمانی کامل می‌شود که به سمت خود شکوفایی حرکت کند. ویکتور فرانکل^۴ (۱۹۷۸) معنا درمانی را به‌عنوان یک مدل نظری که بر اهمیت زندگی یک فرد تأکید داشته و باعث بهبود وضعیت روانی افراد می‌شود، توسعه داد. فرانکل معتقد بود که افراد ناامید، افسرده و بی‌قرار و آن‌هایی که احساس تنهایی می‌کنند، غالباً از بی‌معنایی و پوچی زندگی شکایت دارند. فرانکل اندیشه‌های خود را با اتکا به تجربیاتش در اردوگاه‌های کار اجباری نازی به دست آورده است، او متوجه شد که افرادی از آن شرایط وحشتناک جان سالم به درمی‌برند که به معنایی در زندگی خود رسیده باشند. مفهوم معنا از نظر فرانکل بسیار متنوع و متغیر است و از این سازه تعاریف بسیاری شده است ولی آن چه در نظر فرانکل وجود دارد چیزی بسیار شبیه نظر مازلو بوده و با

---

1. Academic Performance

2. Meaning in Life

3. Maslow

4. Viktor Frankl

وجود تنوع تعاریف بین روانشناسان در این زمینه توافق وجود دارد که معنادار بودن زندگی یک سازه تأثیرگذار روان‌شناختی است. استگر^۱ (۲۰۰۹) به مشکلات بسیاری که در تعریف و تحقیق در سازه معنا در زندگی وجود دارد اشاره کرده و به طور کلی معنا در زندگی را وجود صفات مهم و مثبت در نظر گرفته است. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که معنا در زندگی می‌تواند شاخصی از رفتارهای سازگارانه مقابله با استرس باشد (پارک و فولکمن^۲، ۱۹۹۷). پژوهش‌ها نشان داده است که بین اضطراب در دانشجویان و معنا در زندگی رابطه معکوس وجود دارد (دهداری، یاراحمدی، تقدیسی، دانشور و احمد پور، ۱۳۹۲). فلدمن^۳ (۲۰۱۳) نیز نشان داد بین امید به زندگی و معنای آن رابطه همبستگی قوی وجود دارد. پژوهش استگر، فیتچ مارتین، دونلی و ریچارد^۴ (۲۰۱۴) روابط بین معنا در زندگی و طیف گسترده‌ای از سلامت روانی، از جمله نشانه‌های سلامت، رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت، رفتارهای بهداشتی، کاهش شناختی و نرخ مرگ‌ومیر در بین دانشجویان دوره لیسانس در آمریکا را نشان داده است. اکثر مطالعات انجام‌شده در حوزه سلامت روان دانشجویان در ایران، محدود به بررسی وضعیت سلامت روان دانشجویان و شیوع اختلالاتی چون اضطراب، استرس حاد و افسردگی در این جمعیت بوده است (طباطبایی، پناهنده، حسین‌آبادی، روشنی، باقریان و سراوردی، ۱۳۹۱، سراج زاده، جواهری و ولایتی خواجه، ۱۳۹۳ و بخشیان، ۱۳۸۹). تنها در مطالعات محدودی مانند مطالعه مصر آبادی (۱۳۹۲) به بررسی معناداری در زندگی دانشجویان شده است.

از دیگر متغیرهایی که متأسفانه کمتر مورد توجه پژوهشگران حوزه یادگیری و روانشناسی تربیتی واقع شده کنترل فکریهای مزاحم است که غالباً حین مطالعه تمرکز فرد را برای آموزش دچار اشکال می‌کند. راهبردهای کنترل فکر^۵ عبارت‌اند از مجموعه‌ای از روش‌های مقابله‌ای که در پاسخ به تجربه هیجان‌های ناخوشایند با هدف غلبه بر فشار حاصل از هیجان‌ها برانگیخته می‌شوند (ولز و دیویس^۶، ۱۹۹۴). این متغیر بیشتر در زمینه ی کنترل افکار و سواسی، استرس حاد، اضطراب، اختلالات خوردن و درمان آن‌ها مورد توجه بوده و نتایج خوبی نیز در درمان گزارش کرده‌اند (هرنگ ز، گودرزی، تقوی، خرمایی، افلاک سیر، ۱۳۹۳، خانی‌پور، محمدخانی و طباطبایی، ۱۳۹۰، شاره، غرابی و عاطف وحید، ۱۳۹۰، تولین، وورنکسی و مالتبی^۷، ۲۰۰۶). افکار مزاحم پدیده‌ای طبیعی است که تقریباً برای تمامی

-
1. Steger
  2. Park & Folkman
  3. Feldman
  4. Fitch-Martin & Donnelly & Donnelly
  5. The thought control questionnaire
  6. Wells & Davies
  7. Tolin & Worhunsky & Maltby

افراد اتفاق می‌افتد و افراد را درگیر پیچیدگی‌های فکری ناخواسته می‌کنند تحقیقات نشان داده است که از نظر شکل و محتوا برای کلیه‌ی افراد مشابه هستند (ولز و موریسون^۱، ۱۹۹۴، سالکسکیس و هریسون^۲، ۱۹۸۴). راجمن و دسیلوا^۳ (۱۹۷۹) دریافتند که تقریباً ۹۰ درصد افراد سالم، تجاری از افکار، تصورات یا تکانه‌های مزاحم داشته که از نظر شکل و محتوا تفاوتی با تجارب افراد مبتلابه وسواس ندارد، تنها تفاوت این دو گروه که از لحاظ درمانی نیز اهمیت دارد، ممکن است نحوه برخورد آن‌ها با این افکار باشد.

نظریه فراشناختی بر این باور است که ماهیت بسیاری از رفتارهای مقابله‌ای، فراشناختی است. یکی از این رفتارهای مقابله‌ای، سرکوبی است. سرکوبی افکار ناخوشایند منجر به افزایش یا بازگشت افکار سرکوب‌شده می‌شود، بنابراین، چنین راهبردی در بلندمدت نتیجه عکس خواهد داشت. از آنجا که راهبردهای کنترل فکر با باورهای فراشناختی درباره‌ی پیامدهای مفید و مضر نگرانی و تفکر منفی ارتباط دارد، نظریه فراشناختی، دوسوگرایی را پیامد درگیری یا تلاش برای رها شدن از نگرانی و نشخوار فکری می‌داند. بر اساس مدل فراشناختی، فعال شدن باورهای فراشناختی ناکارآمد، موجب ارزیابی فکر مزاحم به‌عنوان نشانه‌ی تهدید است. این ارزیابی در جای خود باعث تشدید هیجان‌های منفی می‌شود که به‌صورت عمده به صورت اضطراب هستند. در نتیجه فرد برای کاهش اضطراب خود و کنترل نظام شناختی خود به راهبردهای کنترل فکر متوسل می‌شود (پاپاگئورگیو و ولز^۴، ۲۰۰۳). افراد برای کنترل افکار ناخواسته یا اضطراب زای خود از طیف وسیعی از راهبردها استفاده می‌کنند. در یک مطالعه‌ی تحلیل عاملی، ولز و دیویس (۱۹۹۴)، پنج راهبرد کنترل را TCQ مشخص کردند که از طریق پرسشنامه‌ی کنترل فکر سنجیده می‌شود. این راهبردها ارزیابی مجدد^۵ (برای مثال: روی آن متمرکز می‌شوم و با آن چالش می‌کنم)، تنبیه^۶ (برای مثال: خودم را به خاطر داشتن چنین فکری، احمق خطاب می‌کنم)، کنترل اجتماعی^۷ (برای مثال: از دوستم می‌پرسم که آیا او هم چنین فکری دارد)، نگرانی^۸ (برای مثال: افکار مربوط به نگرانی‌های کوچک‌تر را جانشین آن فکر می‌کنم) و توجه برگردانی^۹ (برای مثال: روی آن فکر متمرکز می‌شوم و با آن چالش می‌کنم) را شامل می‌شوند. بر اساس پژوهش مظلوم و محمدخانی (۱۳۸۹) راهبردهای توجه برگردانی، تنبیه، ارزیابی مجدد و نگرانی از زیر مقیاس‌های

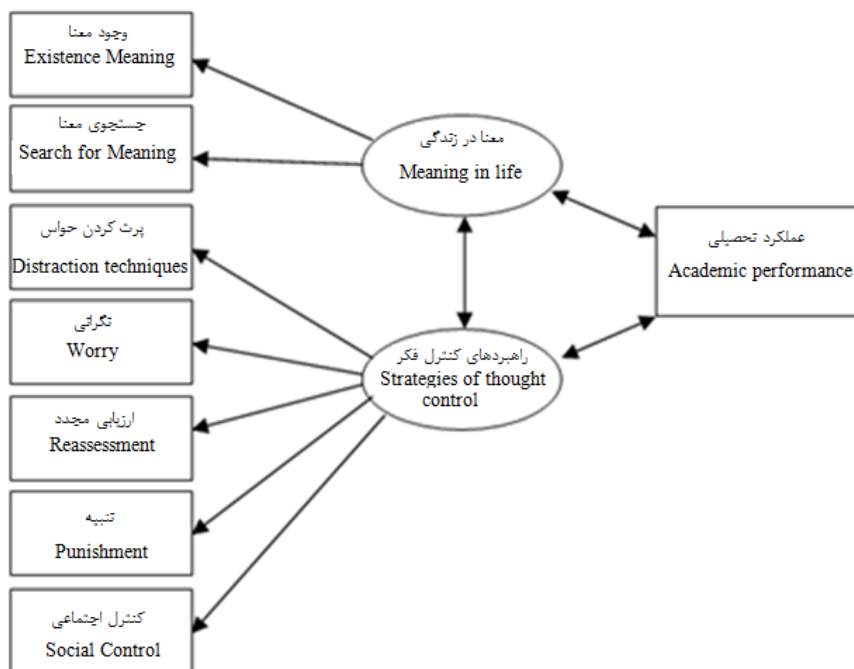
-
1. Morrison
  2. Salkovskis & Harrison
  3. Rachman & de Silva
  4. Papageorgiou & Wells
  5. Reappraisal
  6. Punishment
  7. Social control
  8. Worry
  9. Distraction

راهبردهای کنترل فکر با اضطراب صفت، رابطه مثبت معنادار داشتند. نتایج پژوهش هرنگ زا و دیگران (۱۳۹۳) نیز نشان داد باورهای فراشناختی، راهبردهای کنترل فکر و درآمیختگی افکار بر نظم‌بخشی هیجانات اثر می‌گذارد و شیوه‌ی نظم‌بخشی هیجانات خود بر علائم وسواس و تحول آن، تأثیر می‌گذارد. لذا در اکثر پژوهش‌ها به‌طور مجزا نقش متغیرهایی هم چون راهبردهای کنترل فکر و معنا در زندگی مورد بررسی قرار گرفته و رابطه‌ی مستقیم و غیرمستقیم این متغیرها با عملکرد تحصیلی، کمتر مورد مطالعه قرار گرفته است.

در این پژوهش از مدل سازی معادلات ساختاری که یک رویکرد آماری جامع برای آزمون فرضیه‌هایی درباره روابط میان متغیرهای مشاهده شده و پنهان است، استفاده شده است. متغیر پنهان، متغیری است که به طور مستقیم اندازه‌گیری نمی‌شود بلکه با استفاده از دو یا تعداد بیشتری از متغیرهای مشاهده شده در نقش معرف سنجش می‌شود. مدل‌های معادله ساختاری به طور معمول ترکیبی از مدل‌های اندازه‌گیری و مدل‌های ساختاری اند.

به طور کلی در استنتاج علمی در علوم مدیریت و رفتاری دو مسئله عمده وجود دارد: الف: اولین مسئله مربوط به اندازه‌گیری و سنجش متغیرها است. یعنی چگونه می‌توان اعتبار و روایی مقیاس را بیان کرد؟ ب: دومین مسئله مربوط به روابط علی میان متغیرها و قدرت تبیین چنین روابطی است. به عبارتی، چگونه میتوان روابط علی پیچیده بین متغیرهایی که به طور مستقیم قابل مشاهده نیستند را با شاخص‌های دارای احتمال خطا استنتاج نمود؟ چگونه میتوان قوت روابط نهانی بین متغیرها را مورد ارزیابی قرار داد؟

مدل ساختاری در کلی‌ترین شکل خود، برای رفع دو مشکل عمده بالا در استنتاج علمی ایجاد شده و دارای دو بخش است: مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری. مدل اندازه‌گیری مشخص می‌کند که چگونه متغیرهای نهانی یا سازه‌های فرضی بر حسب متغیرهای قابل مشاهده مورد سنجش قرار می‌گیرد و اعتبار و روایی آنها به چه میزان است. از طرف دیگر، مدل معادلات ساختاری، روابط علی بین متغیرهای نهانی را مشخص کرده و اثرات علی و میزان واریانس تبیین شده را شرح می‌دهد (کارشکی، ۱۳۹۳). بنابر آن چه گذشت، پژوهش حاضر درصدد است روابط متغیرهای راهبردهای کنترل فکر و معنا در زندگی با عملکرد تحصیلی را در قالب یک مدل علی شکل (۱) مورد بررسی قرار دهد؛ و در این راستا، به این سؤال پاسخ دهد که آیا مدل پیشنهادی پژوهش از برازش کافی برخوردار است؟

شکل (۱): مدل پیشنهادی پژوهش
Figure 1: Research Model

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش کلیه دانشجویان مشغول به تحصیل دانشگاه شهید مدنی آذربایجان به تعداد ۵۷۸۸ نفر در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۳-۹۴ بودند. در این پژوهش به لحاظ تنوع جامعه‌ی آماری از نظر دانشکده‌ها، جنسیت و مقطع تحصیلی از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای نسبتی و برای تعیین حجم نمونه‌ی آماری از فرمول کوکران و با ضریب ۰/۰۵ استفاده شد. حجم نمونه برابر با ۳۶۰ نفر (۲۲۶ نفر دختر و ۱۳۴ نفر پسر) بودند.

ابزارهای اندازه‌گیری عبارت بودند از:

الف- پرسشنامه معنای زندگی (MLQ): پرسشنامه استاندارد سنجش معنای زندگی که اولین بار توسط استگر و همکاران (۲۰۰۶) جهت ارزیابی وجود معنا در زندگی و تلاش برای یافتن آن ارائه شده است. این پرسشنامه ۱۰ گزینه با مقیاس ۵ بخشی لیکرت از کاملاً نادرست تا کاملاً درست دارد این پرسشنامه در ایران توسط مصر آبادی و همکاران (۱۳۹۲) اعتبار یابی شده است. سازندگان این پرسشنامه اعتبار درونی برای مقیاس فرعی وجود (۰/۸۶) و جست‌وجو (۰/۸۷) گزارش کرده‌اند. در پژوهش حاضر از فرم ۱۰ گویه ای این پرسشنامه و ارائه شده توسط مصر آبادی و همکاران با مقیاس‌های پنج‌بخشی از خیلی موافقم تا خیلی مخالفم استفاده شده است. مقدار اعتبار درونی محاسبه شده در این پژوهش برای وجود معنا (۰/۶۳) و برای جست‌وجوی معنا (۰/۵۸) و برای کل سؤالات پرسشنامه (۰/۶۳) محاسبه شد؛ و روایی پرسشنامه که از طریق تحلیل عاملی تأییدی صورت گرفت مقدار کای اسکور ۴۲ با درجه آزادی ۱ و شاخص تطبیقی (RFI=۰/۳۹) و (GFI=۰/۴۰) و (NFI=۰/۳۹) و (RMSE=۰/۳۸) و (AIC=۴۹/۹۸) برازش شد. در این تحلیل عاملی به جهت بزرگ بودن حجم نمونه، مقدار بالای شاخص برازش شده χ^2 دلیل بر عدم پذیرش نمی تواند باشد (هویل، ۱۹۹۵). بار عاملی و مقادیر ویژه مؤلفه ی معنا در زندگی در جدول (۱) گزارش شده که معنادار هستند.

جدول (۱) بار عاملی و مقادیر ویژه مؤلفه ی معنا در زندگی

مقدار ویژه Eigenvalue	بار عاملی loading	مؤلفه Component
0/35	1	وجود معنا Existence Meaning
0/3	1	جست و جوی معنا Search for Meaning

Table 1 show that the validity of the instrument was appropriate.

ب- پرسشنامه کنترل فکر و دویس (TCQ): این پرسشنامه به منظور اندازه‌گیری

تفاوت‌های فردی در استفاده از راهبردهای کنترل افکار ناخوانده‌ی مزاحم طراحی شده و ۳۰ ماده دارد. پرسشنامه از ۵ خرده مقیاس توجه برگردانی، کنترل اجتماعی، نگرانی، تنبیه خود و ارزیابی مجدد تشکیل شده است. ماده‌های این پرسشنامه در مقیاس لیکرت و هر سؤال دارای چهار گزینه هست. تقریباً هرگز نمره‌ی ۱، گاهی اوقات نمره‌ی ۲، اغلب نمره‌ی ۳ و تقریباً همیشه نمره‌ی ۴ می‌گیرد. در پژوهشی که

برای روان‌سنجی و اعتبار‌یابی ابزار در ایران توسط فتی، موتابی، مولایی و ضیایی (۱۳۸۹) صورت گرفته مقدار آلفای کرونباخ در مؤلفه‌های پرت کردن حواس، نگرانی، کنترل اجتماعی، تنبیه و ارزیابی مجدد به ترتیب برابر ۰/۶۰، ۰/۵۲، ۰/۶۰، ۰/۵۲ و ۰/۵۰ گزارش شده است. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ این پرسشنامه به ترتیب برای خرده‌مقیاس‌های توجه برگردانی، کنترل اجتماعی، نگرانی، تنبیه خود و ارزیابی مجدد ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۰، ۰/۲۴، ۰/۶۲، ۰/۶۰ و ۰/۵۷ به دست آمد. روایی پرسشنامه نیز از طریق تحلیل عاملی تأییدی صورت گرفت در ابتدا مقدار کای اسکوتر ۶۱/۶ با درجه آزادی ۵ و شاخص تطبیقی (RFI = ۰/۲۴) (GFI = ۰/۶۳) و (NFI = ۰/۶۶) و (RMSE = ۰/۱۷) و (RMR = 0/94) برازش شد. اما از آنجا که مقدار با عاملی تنبیه و نگرانی کمتر از ۰/۳ به دست آمد در ادامه این مؤلفه‌ها از مدل حذف شدند و مدل اندازه‌گیری به صورت سه عاملی برازش شد. مقادیر شاخص‌های برازش شده نهایی به ترتیب کای اسکوتر ۰/۸ با درجه آزادی ۱ و شاخص تطبیقی (RFI = ۰/۳۹) و (GFI = ۰/۴۰) و (NFI = ۰/۳۹) و (RMSE = ۰/۳۸) و (RMR = ۰/۱۳) به دست آمد که با توجه به ملاک‌های شاخص‌ها، داده‌ها به خوبی این مدل را برازش می‌کنند.

جدول (۲) بار عاملی و مقادیر ویژه مؤلفه‌ی راهبردهای کنترل فکر

Table 2
loadings and eigen values of the strategies of thought control

مؤلفه Component	بار عاملی loading	مقدار ویژه Eigen value
پرت کردن حواس Distraction techniques	1	0/51
ارزیابی مجدد Reassessment	1	0/57
کنترل اجتماعی Social Control	0/74	0/57

Table 2 shows that the validity of the instrument was appropriate

ج. عملکرد تحصیلی: میانگین نیم سال تحصیلی ۹۳-۹۴ به‌عنوان عملکرد تحصیلی دانشجویان از طریق خود گزارش دهی مورد استفاده قرار گرفت.

یافته‌ها

یافته‌ها حاکی از آن است که تعداد دانشجویان پسر ۱۳۴ و تعداد دختران ۲۲۶ نفر بوده است. جدو ل(۱) میانگین و انحراف معیار متغیرهای معنا در زندگی و راهبردهای کنترل فکر در بین دانشجویان دختر و پسر را در بین دو جنس نشان می‌دهد. همان طور که در جدول (۳) مشاهده می‌شود، میانگین معنادر زندگی در بین دختران و پسران به ترتیب ۳۰/۰۹ و ۳۰/۸۸ است و میانگین راهبردهای کنترل فکر در بین دختران و پسران به ترتیب ۶۲/۹۲ و ۶۸/۹۱ است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که میانگین پسران، در راهبردهای کنترل فکر و هم معنا در زندگی نسبت به دختران بالاتر است.

جدول (۳) میانگین و انحراف معیار متغیرهای تحقیق به تفکیک جنسیت

Table 3

The mean and standard deviation of variables with sex separation

پسران Males	دختران Females	شاخص‌ها Indicator	متغیرها Variables
30/88	30/09	میانگین Mean	معنا در زندگی The meaning of life
4/67	5/86	انحراف معیار Standard deviation	
68/91	67/92	میانگین Mean	راهبردهای کنترل فکر The strategies of thought control
1/01	1/04	انحراف معیار Standard deviation	
134	226	تعداد Numbe	

As shown in Table 3, the mean of the males meaning in life was more than the females' but in the strategies of thought control the females had higher mean.

پیش از انجام تحلیل به بررسی پیش فرض‌های کلی و پیش فرض‌های اختصاصی مدل معادلات ساختاری پرداخته می‌شود. جهت آزمون تفاوت میانگین در بین دختران و پسران ابتدا همگنی واریانس‌ها با استفاده از آزمون لون بررسی می‌شود که در جدول (۴) همزمان ارائه شده است.

جدول (۴) آزمون t دو گروهی مستقل برای مقایسه میانگین‌های دانشجویان دختر و پسر در راهبردهای کنترل فکر و معنا در زندگی

Table 4

Results of Independent t-test for comparing the mean of male and female students thought control strategies and meaning in life

خطای معیار تفاوت Std. Error Difference	آزمون t برای برابری میانگین‌ها t-test for Equality mean			t	آزمون لون برای برابری واریانس Levene's Test for Equality of Variances		
	تفاوت میانگین Mean Differenc	سطح معناداری df	درجه آزادی		سطح معناداری Sig	فراوانی F	گروه‌ها Groups
1/127	0/981	0/384	358	0/871	0/852	0/035	راهبردهای کنترل فکر thought control strategies
0/562	0/788	0/162	328/36 3	1/403	0/003	9/13	معنا در زندگی meaning in life

Table 4 shows the results of the independent t-test indicating that the that mean thought control strategies and meaning in life are not different among males and females.

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون لون، تفاوت واریانس‌های دو گروه در راهبردهای کنترل فکر معنادار نیست اما در معنا در زندگی معنادار بود، بنابراین نتایج آزمون t با فرض برابری واریانس‌های دو گروه برای راهبردهای کنترل فکر و با فرض نابرابری واریانس‌های دو گروه در معنا در زندگی قابل تفسیر است. همانگونه که مشاهده می‌شود، مقدار t برای راهبردهای کنترل فکر برابر با ۰/۸۷۱ با سطح معناداری ۰/۳۸۴ و مقدار t برای معنا در زندگی ۱/۴۰۳ با سطح معناداری ۰/۱۶۲ است، بنابراین با توجه به سطح معناداری می‌توان نتیجه گرفت که بین میانگین راهبردهای کنترل فکر و معنا در زندگی در بین دختران و پسران تفاوت وجود ندارد.

داده‌های جدول (۵) نشان می‌دهد که ضریب همبستگی بین راهبردهای کنترل فکر و معنا در زندگی با عملکرد تحصیلی برابر با (۰/۳۹) و (۰/۲۳) است که در سطح (p ≤ ۰/۰۱). معنادار بوده و نشان‌دهنده‌ی همبستگی متوسط بین راهبردهای کنترل فکر و معنا در زندگی با عملکرد تحصیلی است؛ بنابراین با افزایش تأثیر راهبردهای کنترل فکر و معنا در زندگی، عملکرد تحصیلی نیز افزایش خواهد یافت و یا بالعکس.

جدول (۵) ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش

Table 5

Correlation coefficient between the variables

معنا در زندگی Meaning in life	جست‌وجوی معنا Search for Meaning	وجود معنا Existence Meaning	راهبردهای کنترل فکر Strategies of thought control	کنترل اجتماعی Social Control	تنبیه Punishment	ارزیابی مجدد Reassessment	نگرانی Worry	پرت کردن حواس Distraction techniques	عملکرد تحصیلی Academic performance	متغیرها variables
										عملکرد تحصیلی Academic performance
									0/39**	پرت کردن حواس Distraction techniques
								0/04	0/004	نگرانی Worry
							0/22**	0/28**	0/30**	ارزیابی مجدد Reassessmen
						0/08	0/32**	-0/14**	-0/16**	تنبیه Punishment
				-0/09	0/34**	0/03	0/26**	0/62**	0/62**	کنترل اجتماعی Social Control
			0/28**	0/38**	0/53**	0/58**	0/16**	0/29**	0/29**	راهبردهای کنترل فکر Strategies of thought control
		0/05	0/21**	-0/21**	0/13**	-0/15**	0/08	0/11*	0/11*	وجود معنا Existence of Meaning
	0/42**	0/07	0/26**	0/09	0/13*	0/03	-0/002	0/01	0/01	جست‌وجوی معنا Search for Meaning
0/87**	0/8**	0/08	0/28**	-0/17**	0/16**	-0/06	0/4	0/23**	0/23**	معنا در زندگی Meaning in life

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

** : همبستگی معنادار در سطح $p \leq 0.01$

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed)

* : همبستگی معنادار در سطح $p \leq 0.05$

As illustrated in Table 5, there was an average, positive correlation between academic performance Strategies of thought control and meaning in life. Increases in strategies of thought control and meaning in life were correlated with academic performance.

برای بررسی سؤال اصلی پژوهش از مدل‌سازی معادلات ساختاری و روایی سازه پرسشنامه از تحلیل عاملی تأییدی تحت نرم‌افزار AMOS نسخه ۱۸ استفاده شد در این بخش با توجه به پیشینه مطالعات انجام‌شده یک مدل ساختاری عملکرد تحصیلی و دو مدل تحلیل عاملی برای بررسی پایایی پرسشنامه‌های معنا در زندگی و راهبردهای کنترل فکر انجام گرفت.

مدل‌یابی معادله ساختاری نیز چون هر روش آماری دیگر دارای شماری از مفروضه‌هاست که باید صادق بوده یا دست کم به گونه تقریب برقرار باشد، تا نسبت به نتایج آن اطمینان حاصل شود. پیش‌فرض‌های اساسی مدل‌یابی ساختاری حجم منطقی گروه نمونه و کار با داده‌های گمشده می‌باشد. حجم منطقی گروه نمونه:

بر پایه پیشنهاد جمیز استیونس^۱ در نظر گرفتن پانزده مورد برای هر متغیر پیش بین یک قاعده سرانگشتی خوب به شمار می‌آید. لوهلین^۲ نیز نتایج مطالعات مشابه مونت کارلو را با استفاده از مدل‌های تحلیل عاملی تاییدی گزارش کرده و پس از بررسی پیشینه‌های پژوهش نتیجه می‌گیرد که برای این طبقه از مدل‌ها با دو یا چهار عامل، پژوهشگر باید روی گردآوری دست کم ۱۰۰ مورد یا بیش از آن ۲۰۰ مورد برنامه ریزی کند. کاربرد نمونه‌های کوچکتر می‌تواند موجب عدم حصول همگرایی، به دست آمدن جواب‌های نامناسب و یا دقت پایین برآورد پارامترها و به ویژه خطاهای استاندارد شود بنابراین بهتر آن است که تا حد امکان داده‌های بیشتری به دست آورد. با توجه به اینکه تعداد نمونه ما برابر با ۳۶۰ نفر است می‌توان از کفایت نمونه‌ها مطمئن بود.

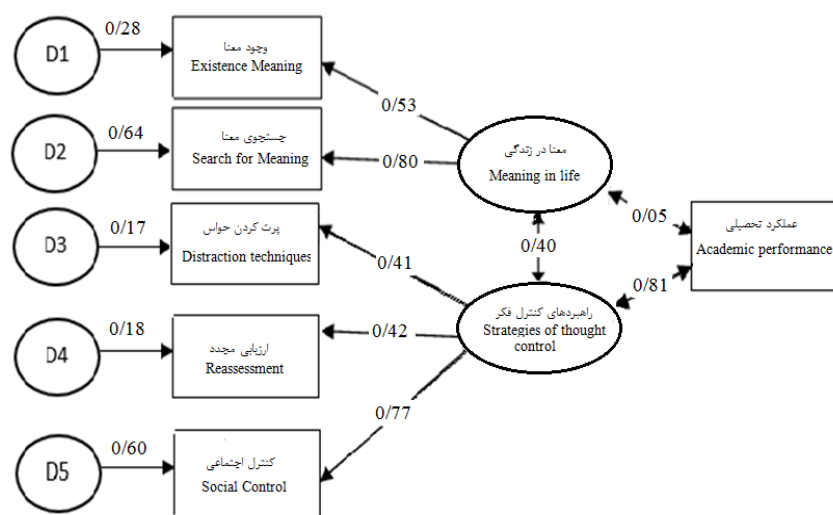
داده‌های کامل یا کاربرد مناسب داده‌های ناکافی:

چنانچه برای تحلیل، از داده‌های ورودی خام استفاده شود، این داده‌ها باید کامل و بدون مقادیر گمشده باشند. برای کار با داده‌های ناکامل، چندین راه حل پیش تجربی وجود دارد. با توجه به اینکه داده‌های ما در محیط دانشگاهی و زیر نظر مستقیم افراد پژوهش جمع‌آوری شده، این پیش‌فرض نیز رعایت شده است (قاسمی، ۱۳۹۲).

نتایج تحلیل بر روی این مدل‌ها نشان داد که مدل‌ها دارای شاخص‌های برازش قابل قبولی هستند. همان‌گونه که شکل (۲) نشان می‌دهد مدل دارای دو عامل می‌باشد؛ که عامل اول متشکل از دو مؤلفه و عامل دوم دارای سه مؤلفه است. در مدل ساختاری رابطه‌ی معنا در زندگی با متغیر ملاک دارای مقادیر (۰/۰۵) و در کنترل فکر (۰/۸۱) و همبستگی بین معنا در زندگی و کنترل فکر برابر با (۰/۴۰) برازش شده است. لذا در مدل اندازه‌گیری معنا در زندگی بارهای عاملی این عامل در ارتباط با مؤلفه‌ی وجود معنا در زندگی (۰/۵۳) و مؤلفه‌ی جست‌وجوی معنا (۰/۸۰) است و در مدل اندازه‌گیری راهبردهای کنترل فکر به ترتیب بار عاملی پرت کردن حواس (۰/۴۱)، ارزیابی مجدد (۰/۴۲)، و کنترل اجتماعی (۰/۷۷) برازش شد. مدل نهایی برازش شده با شاخص‌های با کای اسکوئر ۲۸ و درجه آزادی ۷ به دست آمد. در مدل اندازه‌گیری عامل اول بارهای عاملی هر دو عامل دارای مقادیر بالا و معنادار هستند ($p \leq 0/01$).

1. James Stevens.
2. Ivhlyn

همچنین در مدل اندازه‌گیری عامل دوم بارهای عاملی پرت کردن حواس، ارزیابی مجدد و کنترل اجتماعی معنادار به دست آمد و از آنجا که مؤلفه‌های تنبیه و نگرانی غیر معنادار به دست آمده بودند وارد مدل نهایی نیز نشدند. بین دو عامل معنا در زندگی و راهبردهای کنترل فکر همبستگی (۰/۴۰) وجود دارد که آن هم معنادار است. البته، در مدل ساختاری رابطه‌ی دوسویه‌ی راهبردهای کنترل فکر و عملکرد تحصیلی با مقدار (۰/۸۱) معنادار، درحالی‌که رابطه‌ی دوسویه‌ی معنا در زندگی و عملکرد تحصیلی با (۰/۰۵) در سطح ($p \leq 0/01$) غیر معنادار به دست آمد.

شکل (۲): مدل نهایی روابط بین متغیرهای پژوهش
Figure 2: The final model the relationships between variables

Figure 2 show the model has two factors. The first factor consists of two components and the second factor has three components. In the structural model, the relationship between meaning in life and academic performance was not significant (0/05), but the relationship between and the thought control strategy was significant (0/81). Therefore, the measurement model of meaning in life, the factor loadings of the components of Existence Meaning (0/53) and component Search for meaning (0/80). And the measurement model of thought control strategies, distraction factor loadings were fitted components (0/41), reassessment (0/42), and social control (0/77) as the worry and punishment were not significant did not enter in the final model.

جدول (۶) شاخص‌های برازش مدل معادلات ساختاری

Table 6

Structural equation model of fit indexes								
PRATIO	RMR	RMSEA	NFI	IFI	CFI	CMIN/DF	Df	X ²
0/46	0/42	0/09	0/89	0/95	0/95	3/99	7	28

Various evaluative index criteria have been suggested to assess the goodness of fit of a measurement model, but there are no exact cut-off criteria for these indexes. The most used indexes are chi-square (χ^2), normed chi-square, (χ^2/df), comparative fit index (CFI), incremental fit index (IFI), Bentler-Bonett Index (NFI), the root mean square error of approximation (RMSEA), Root Mean Squared Residual (RMR) and Parsimony Ratio (PRATIO). These indexes are applied to assess the Structural equation model in this study. The RMSEA value was 0.09. This value fell within a poor fit because a value equal to or less than 0.05 to some extent can be acceptable. The values of IFI =0.95, CFI=0.95, and NFI=0.89 also fell below the recently recommended threshold point of 0.95 and the values of RMR =0.42 and PRATIO =0.46 were the best indicators of fitness. Moreover, the normed chi-square, derived from the ratio of chi-square to the degrees of freedom, was used to replace chi-square because the latter has been found to be sensitive to sample size, as it often rejects models of sample size greater than 200. The normed chi-square value was 3.99, which was above the cut-off point of 5, recently used as an indication of excellent fit.

همان‌طور که مشخصه‌های نکویی برازش گزارش شده در جدول (۶) نشان می‌دهد، مقدار ۲۸ برای کای اسکوئر (X^2) به دست آمده است. آماره ی کای اسکوئر پرکاربردترین شاخص برازش در مدل سازی معادله ساختاری و پایه ی سایر برازش ها محسوب می‌شود؛ به لحاظ نظری تغییر دامنه مقدار کای اسکوئر بین صفر تا بی نهایت امکان پذیر است و هر چقدر به صفر نزدیکتر باشد، برازش بهتری را نشان می‌دهد. اما این امر در موقعیت های واقعی به سختی امکان پذیر است. از آن جا که این مقدار نسبت به انحراف از مفروضه ی نرمال بودن، حساس است و از حجم نمونه تاثیر می پذیرد، اغلب کای اسکوئر نسبی (CMIN/DF) در معادلات مورد توجه قرار می گیرد. که در این مدل معادل ۳/۹۹ به دست آمده است. بر اساس ملاک های برازش، مقدار مطلوب این شاخص ۲-۳ بوده اما دیدگاه های متفاوتی در مورد ملاک برازش این شاخص وجود دارد؛ از آن جمله می توان به شوماخر و لومکس (۲۰۰۹) اشاره کرد که مقادیر بین ۱ تا ۵ را قابل قبول می دانند (قاسمی، ۱۳۹۳: ۱۶۲). با توجه به مقدار به دست آمده می توان ادعا کرد که مدل ما نیز از نظر این شاخص برازش مطلوبی دارد. مقدار شاخص تطبیقی (CFI) به دست آمده در این مدل برابر با ۰/۹۵ می باشد. در واقع این شاخص به عنوان یک مدل استقلال گامی در

جهت تکمیل شاخص‌های برازش مطلق محسوب می‌شود و با فاصله گرفتن مدل تدوین شده از مدل استقلال، در دامنه مقدار ۰/۹۵-۱ همانند این مدل از مطلوبیت لازم برخوردار می‌شود. شاخص برازش افزایش (IFI) براساس مقایسه مدل‌های تدوین شده با مدل استقلال و با ملاک برازش ۰/۹۵-۱ محاسبه می‌شود. که در این مدل مقدار به دست آمده ۰/۹۵ گزارش شد مطلوب است. شاخص بنتلر بونت (NFI) نیز جز مطرحترین شاخص‌های تطبیقی و شاخص نیکویی برازش در تحلیل ساختارهای کواریانس محسوب می‌شود، مقدار مطلوب این شاخص ۰/۹-۱ است که با توجه به مقدار به دست آمده (۰/۹۳)، مدل ما نیز از نظر این شاخص برازش مطلوبی دارد. از شاخص‌های مقتصد نیز، ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) که مقدار آن در جدول برابر (۰/۰۹) است. این شاخص برای فواصل اطمینان محاسبه می‌شود و با توجه به ملاک برازش (۰/۰۵ یا کوچکتر از ۰/۰۵) مقدار این شاخص را می‌توان تا حدی مطلوب ارزیابی کرد.

ریشه دوم میانگین مربعات باقیمانده (RMR) برای مقایسه ی مدل‌های مختلف مورد استفاده قرار گرفته و مقدار آن هر چقدر به صفر نزدیکتر باشد قابل قبول تر محسوب می‌شود که در این مدل این شاخص ۰/۴۲ به دست آمد بنابراین می‌توان آن را جز بهترین برازش‌های این مدل به حساب آورد. شاخص نسبت مقتصد (PRATIO) نشانگر هزینه کرد پژوهشگر در تعریف پارامترهای آزاد بوده است و هر چقدر به یک نزدیکتر باشد از شاخص مطلوبی برخوردار می‌شود. مقدار این شاخص در این مدل ۰/۴۶ برآزش شد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش، مدل یابی معادلات ساختاری روابط بین راهبردهای کنترل فکر و معنا در زندگی با عملکرد تحصیلی در بین دانشجویان دانشگاه شهید مدنی آذربایجان بود. در مدل ارائه شده، راهبردهای کنترل فکر و معنا در زندگی متغیر پیش‌بین و عملکرد تحصیلی به‌عنوان متغیر ملاک در نظر گرفته شد. ضرایب همبستگی میان راهبردهای کنترل فکر و عملکرد تحصیلی نشان داد که بین این متغیرها رابطه‌ی معنادار وجود دارد. در واقع دانشجویانی که در فرایند دستیابی به هدف‌ها از راهبرد کنترل اجتماعی استفاده می‌کنند به هنگام بروز افکار منفی، به دیگران اعتماد کرده و اتفاق ناخوشایند را که برایشان رخ داده برای اطرافیان بازگو می‌کنند و در کنترل این افکار موفقیت بیشتری داشته و عملکرد بهتری در زندگی و تحصیلات از خود نشان می‌دهند، این نتیجه همسو با نتایج مظلوم و محمدخانی (۱۳۸۹) است. نتیجه دیگری که از این پژوهش به دست آمد رابطه بین کنترل افکار مزاحم و معنا در زندگی است. از آنجا که پیشینه‌ی ای در این مورد به دست نیامد به نظر می‌رسد، زمانی که شخص با افکار مزاحم مواجه می‌شود، تلاش می‌کند بر اساس اندیشه غالب و مفهوم گسترده‌ای که تاکنون در زندگی کسب کرده،

سعی در ارزیابی مجدد افکار نموده و در صورت نیاز با کنترل اجتماعی و راهنمایی اطرافیان می‌کوشد تا از افکار مزاحم‌رهایی یابد. نمای دیگر رابطه بین معنا در زندگی با راهبردهای کنترل فکر، تأثیری است که «معنا در زندگی» می‌تواند بر راهبردهای کنترل فکر داشته باشد، در واقع زمانی که فرد در زندگی برای خود معنایی داشته باشد در عرصه‌های متفاوت زندگی از استراتژی‌های مناسب‌تری برای برخورد با موقعیت‌های دشوار استفاده می‌کند، همسو با این نتایج، یافته‌های پژوهش فرقدانی، نوابی نژاد و شفیع‌آبادی (۲۰۱۰) نشان داد؛ معنا در زندگی با تمرکز حواس و اجتماعی بودن همبستگی مثبت دارد. دوقان، سپمز، دیلکتل، سپمز و همکاران^۱ (۲۰۱۲) نیز در پژوهش خود با عنوان «بررسی روابط معنا در زندگی و بهزیستی ذهنی دانشجویان» نشان داده‌اند: افرادی که در مؤلفه‌های وجود معنا و جست و جوی برای معنا نمره‌ی بیشتری به دست آورده‌اند رضایت‌مندی آنان از زندگی بیشتر بوده و در نتیجه رابطه‌ی مثبتی بین معنا در زندگی با بهزیستی ذهنی وجود دارد. هم چنین پژوهشی که (چو، لی، لی و هون بائی و همکاران^۲، ۲۰۱۴) در مورد معنا در زندگی بر روی دانش‌آموزان دبیرستانی انجام داده‌اند، نشان داد افراد دارای معنا در زندگی، خود تنظیم‌تر و خود‌پذیری بالاتری دارند. به عبارتی این افراد انگیزه و امید بیشتری در زندگی کسب کرده، لذا از سلامت عمومی برخوردار هستند و هدف و برنامه‌ای برای زندگی خود دارند که این نتایج همسو با یافته‌های هدایتی و خزائی (۲۰۱۴) است. فلدمن (۲۰۱۳) نیز در پژوهشی همبستگی قوی بین امید به زندگی و معنای آن را نشان داده است بنابراین افرادی که به دنبال معنا در زندگی هستند انسجام ذهنی بیشتری داشته و در برنامه‌ریزی خود برای رسیدن به اهداف عملکرد بهتری دارند. در این زمینه نتایج پژوهش گواهی جهان (۱۳۸۶) نشان داد که بین معنا در زندگی و رضایت‌مندی زناشویی رابطه وجود دارد. چنان‌چه سایر پژوهش‌ها (شاکرنیا، ۱۳۸۹، واحدی و حقی، ۱۳۹۰ و غلامی، پاشا و سودانی، ۱۳۸۸) نشان داده‌اند که معنا در زندگی در افزایش طول عمر، کاهش افسردگی، افزایش سطح بهداشت روانی، کاهش ابتلا به بیماری، به دست آوردن عزت‌نفس، افزایش حمایت اجتماعی، بالا رفتن کیفیت زندگی و افزایش ارتباطات اجتماعی بسیار مؤثر بوده و در نهایت باعث بهبود عملکرد فرد در زندگی می‌گردد. اما چه بسا افرادی در جامعه وجود دارند که به معنا در زندگی نمی‌رسند و مسائلی برای آنان در مواجهه با مشکلات پیش می‌آید؛ پژوهشی که مارکو، گارسیا-آلندیت، پرز، گویی لن و همکاران^۳ (۲۰۱۵) در این زمینه انجام داده‌اند نشان داد افرادی که در زندگی، معنای کمتری دارند، با مشکلات روحی و روانی، اعتیاد، افسردگی، ناامیدی و خودکشی مواجه هستند. و پیش

1. Doğan, Sapmaz, Dilek Tel, Sapmaz & Etal

2. Cho, Lee, Lee, Hoon Bae & Etal

3. Marco, Garcia-Alandete, Pérez, Guillen & Etal

بینی آسیب رسانی به خود در این افراد نسبت به افراد سالم بیشتر است. نتایج پژوهشی که یوئن و یائو^۱ (۲۰۱۵) در مورد روابط میان سازگاری شغلی و معنا در زندگی انجام داده اند، حاکی از آن بود افرادی که در مؤلفه های معنا در زندگی (وجود معنا و جست و جوی معنا) نمره ی کمتری به دست آورده اند نگرانشان در شغل بیشتر بوده و اعتماد به نفس کمتری دارند. نکته ای که در یافته های این پژوهش باید روشن شود معناداری رابطه «معنا در زندگی» با عملکرد تحصیلی با استفاده از نرم افزار spss و غیرمعنادار شدن رابطه این دو با استفاده از نرم افزار AMOS است؛ از آنجا که در نرم افزار AMOS مقدار خطای اندازه گیری متغیرهای پنهان نیز محاسبه می شود نتایج واقعی تری حاصل می شود چه بسا مقداری که با استفاده از نرم افزار spss به دست آید در استفاده از نرم افزار AMOS تغییر نماید (قاسمی، ۱۳۹۲: ۱۰). از دیگر نتایج به دست آمده در این پژوهش، حذف نگرانی و تنبیه از مؤلفه های راهبردهای کنترل فکر به دلیل کسب نکردن مقدار ویژه مورد نیاز برای ماندن در مدل بود. این نتیجه در ظاهر همسو با برخی پژوهش ها نیست و نمونه آن را می توان در پژوهش شاره و علیمرادی (۱۳۹۲) نشان داد؛ آن ها در مطالعات خود در مورد راهبردهای کنترل فکر نشان دادند که تنبیه و نگرانی برای کنترل افکار مزاحم با شاخص های مربوط به وسواس فکری - علمی در یک نمونه سالم ارتباط داشته و افراد دارای آداب وسواسی و بیماران مبتلا به اختلال وسواسی-اجباری (OCD) در مقایسه با افراد سالم، تنبیه، نگرانی، ارزیابی مجدد و کنترل اجتماعی را به کار می برند اما پرت کردن حواس بیشتر از جانب افراد سالم استفاده می شود. علت این ناهمسویی ظاهری و اینکه چرا در این دست پژوهش ها هیچ مؤلفه ای در تحلیل عاملی تاییدی حذف نشده است شاید به این دلیل باشد که جامعه مورد مطالعه این پژوهش ها معمولاً از افراد بیمار و سالم تشکیل می شوند اما در پژوهش حاضر تنها افراد عادی که بیماری خاصی ندارند مورد مطالعه قرار گرفته اند.

با توجه به اینکه پژوهشی با متغیرهای معنا در زندگی و راهبردهای کنترل افکار در میان دانشجویان و در رابطه با عملکرد تحصیلی صورت نگرفته، این مدل پژوهشی توانست روابط بین متغیرها را تبیین نماید. در نهایت یافته های این پژوهش می تواند به بسط و گسترش دانش در حوزه های مختلف پژوهش کمک کند.

در پایان لازم به ذکر است که انجام این مطالعه بر روی دانشجویان در یک دانشگاه محدودیت هایی را به همراه دارد، لذا در تعمیم نتایج آن به دانشجویان سایر دانشگاه ها باید احتیاط شود. به پژوهشگران پیشنهاد می شود که در پژوهش های آتی به طراحی و آزمودن مدل مطرح شده در این

پژوهش در نمونه‌ای بزرگ‌تر پرداخته و نتایج آن را با نتایج پژوهش حاضر مقایسه کنند. هم‌چنین، در بررسی و اعتبارسنجی مجدد مدل پژوهش، به نقش سایر متغیرهای شناختی دخیل در عملکرد تحصیلی نیز توجه و مدل پیشنهادی بسط و گسترش داده شود.

References

منابع

- Abolghasemi, A., Bakhshian, F., & Narimani, M. (2013). The Thought Control Strategies and Response Inhibition in the Patients with Acute Stress Disorder and Normal Persons. *Knowledge & Health*, 7(4), 165-172. [In Persian]
- Alavi, K., Amirpour, L., & Modarres Qa'ravi, M. (2013). The relationship between self-talk style and emotional difficulties in students. *Refrence Fundamentals of Mental Health*. 15, 2(58), 18-26. [In Persian]
- Cho, E-H., Lee, D-G., Lee, G. H., Hoon Bae, B., & Jeong, S. M. (2014). Meaning in Life and School Adjustment: Testing the Mediating Effects of Problem-focused Coping and Self-acceptance. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 114, 777-781.
- Dehdari, T., Yarahmadi, R., Taghdisi, M., Daneshvar, R., and Ahmadpour, J. (2013). The Relationship between Meaning in Life and Depression, Anxiety and Stress Status among College Students of Iran University of Medical Sciences in 2013. *Iran J Health Educ Health Promot*, 1(3), 83-92. [In Persian]
- Doğan, T., Sapmaz, F., Dilek Tel, F., Sapmaz, S., & Temizel, S. (2012). Meaning in Life and Subjective Well-Being among Turkish University Students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 55, 612-617.
- Farghadani, A., Navabinejad, S., & Shafiabady, A. (2010). Designing a model based on mindfulness, nonexistential resistance to life and sociability focusing on search for meaning in life in divorced women. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 5, 1650-1664.
- Fata, L. Mvtaby, F., Moloodi, R., & Ziayi, K. (2010) Psychometric adequacy of the Persian version of "thought control questionnaire" and "Anxious Thoughts Questionnaire" in Iranian students. *Methods and Psychological Models*, 1(1), 103-81 [In Persian]
- Feldman, D. B., & Sills, J. R. (2013). Hope and cardiovascular health-promoting behavior: Education alone is not enough. *Psychology and Health*, 28, 727-745.
- Frankl, V. E. (1978). *The unheard cry for meaning: Psychotherapy and humanism*. New York, NY: Washington Square Press.
- Ghasemi, V. (2013). Structural Equation Modeling in Social Researches (using Amos Graphics). Tehran: *Sociologists*. [In Persian]
- Gholami, M., Pasha, GR., & Sudan, M. (2009). The effectiveness of group therapy Bramyd meaning to life and the general health of female patients with

- thalassemia. *Knowledge and Research in Applied Psychology, Islamic Azad University Khorasgan*. 42, 45-25. [In Persian]
- Harangza, M., Goodarz M., Taghavi, S., Khormayi, F., & Aflakseir, A. (2015). The Predictive Role of Meta-Cognitive Beliefs Mediated by Thought Control Strategies in Obsessive-Compulsive Symptoms in a Non-clinical Population. *Advances in Cognitive Science*, 16(4), 1-11. [In Persian]
- Hedayati, M. A., & Khazaei, M. (2014). An Investigation of the Relationship between Depressions, Meaning in Life and Adult Hope. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 114, 598-601
- Hoseinabadi, M., Panahandeh, S. Roshani, F. & Bagherian-Sararoudi, R. (2012). Relations between general health and identity base on undergraduate students of Ferdowsi University of Mashhad. *Journal of Behavioral Sciences Research*. 10(6), 543-535. [In Persian]
- Kareshki, H. (2013). *Linear Structural Relationships in the Humanitarian Sciences Research. (Foundations and easy guide LISREL software application) with LISREL software*. Tehran: The Sound of Light. [In Persian]
- Khanipour, H., mohamadkhani, P., & Tabatabaei, S. (2011). Thought control strategies and trait anxiety: predictors of pathological worry in non-clinical sample. *Journal of Behavioral Sciences*. 5 (2), 21-22. [In Persian]
- Marco, j. h., Garcia-Alandete, J., Pérez, S., Guillen. V., Jorquera, M., Espallargas, P., & Botella, C. (2015). *Meaning in life and non-suicidal self-injury: A follow-up study with participants with Borderline Personality Disorder Psychiatry Research*, 230, 561-566.
- Maslow, A. H. (1971). The further reaches of human nature. New York: Viking. *Coping Rev Gen Psychol*; 1(2), 115-44.
- Mesrabadi, J., Ostovar, N., & Jafarian, MSc. (2013). Discriminative and construct validity of meaning in life questionnaire for Iranian students. *Journal of Behavioral Sciences*. 7(1). 83-90. [In Persian]
- Mohamadkhani, Sh., & farjad, M. (2009). The Relationship of the Metacognitive Beliefs and Thought Control Strategies with Obsessive-Compulsive Symptoms in Nonclinical Population. *Journal of Clinical Psychology*, 1(3), 35-51. [In Persian]
- Papageorgiou, C., Wells, A. (2003). An empirical test of a clinical metacognitive model of rumination and depression. *Cognitive Therapy and Research*, 27(3), 261-273.
- Park, C. L., & Folkman, S. (1997). Meaning in the context of stress and Experience of Meaning in Life. *Review of General Psychology*, 1(2), 115-144.
- Rachman, S., & DeSilva, P. (1979). Abnormal and normal obsessions. *Behavior Research and Therapy*, 3, 89-99

- Salkovskis, P. M., & Harrison, J. (1984). Abnormal and normal obsessions areplication. *Behaviour Research and Therapy*, 22(5), 549-552
- Serajzadeh, S H., Javaheri, F., & Velayati Khajeh, S. (2013). Religion and Health: An Examination of the Effect of Religiosity on Health in a Sample of University Students. *Journal of Applied Sociology*, 24(1), 55-77. [In Persian]
- Shakerinia, I. (2009). Relationship and significant between social capital and mental health and life of spouse abused women. *Women and Health*, 2, 66-47.
- Shakurnia, A., Mohtadi, A., Alhampvr, H., and Borvayeh, H. (2013) Problems of students attending University Counseling in Ahwaz Jondi-Shapour University. *Educational Developement of Jundishapu*, 4(1), 42-34.
- Shareh, H., & Alimoradi, A. (2013). Brain Behavioral Systems, Metacognitive Beliefs, and Thought Control Strategies in Patients with Obsessive-Compulsive Disorder. *Journal of Clinical Psychology*, 5(3), 11-21. [In Persian]
- Shareh, H., Gharraee, B., Kazem, M., & Vahid, A. (2011). Comparison Between Metacognitive Therapy, Fluvoxamine and Combined Therapy in the Improvement of Thought Control Strategies and Stop Signal Criteria in Obsessive Compulsive Disorder. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 17(3), 199-207. [In Persian]
- Steger, M., Fitch-Martin, A., Donnelly, J., & Rickard, K. (2014). Meaning in Life and Health: Proactive Health Orientation Links Meaning in Life to Health Variables among. *American Undergraduates ournal of Happiness Studies*. 16(3), 583-597.
- Steger, M.F (2009). Meaning in life. In S.J. Lopez & C.R. Snyder (Eds.), *Oxford handbook of positive psychology* (2nd Ed.) (pp. 679-687). New York: Oxford University Press
- Tolin, D. F., Worhunsky, P., & Maltby, N. (2006). Are “obsessive” beliefs specific to OCD? A comparison across anxiety disorders. *Behaviour Research and Therapy*, 44(4), 469-480.
- Wells, A., & Davies, M. (1994). The thought control questionnaire: A measure of individual differences in the control of unwanted thought. *Behavres*, 38, 871-78.
- Wells, A., & Morrison, A. P. (1994). Qualitative dimensions of normal worry andnormal obsessions: A comparative study. *Behaviour Research and Therapy*, 32 (8), 867-870.
- Yuen, M., & Yau, G. (2015). Relation of career adaptability to meaning in life and connectedness among adolescents in Hong Kong. *Journal of Vocational Behavior*, 91, 147-156.

